

27 Iudicium

es ab omnibus bonis huius corporis. et quod
tam dulce corporis et anime comertium ama-
rissimo secandum est diuortio. Secundum iu-
diciu exercet deus in corpore propter delectabili-
um fructione. quod secundum mensuram delectabili-
um: totum corpus penalitates et amaritudi-
nes sustinebit. quia quanto aliquid delicati-
us est nutritum: tanto impatiētius et grauius
sustinet amara. Hinc Boetius li. ij. p. sa. ij.
in de consolaf. philof. Nisi ad nutum cuncta
superat: omnis aduersitatis insolentia mi-
nima quisque pferitur. adeo perigua sunt
que fortissimis summam beatitudinis terra-
bunt. Et ideo corpus quod hic delectabili fru-
ebatur pro mortis amaritudine amarissime
cruciat. nihil de cetero gustans de omnibus
delectabilibus que reliquit. Hinc Sapi. dic.
Sicut moris homo: sic moritur et illa dele-
ctabilia. quod corpore moriente secum omnia mori-
entur. Hoc ergo iudiciu in hoc maxime psi-
stit: ut quanto corpus delicatius hic nutritur:
tanto mortis amaritudinem grauius sustinebit.
Hinc in Apocal. dicif. Quatum glorifica-
uit se et in delictis fuit: tantum date ei de tor-
mentis. Tanto enim erit mors amarior: quanta
to vita fuit delicatior. adeo enim mors est a-
mara ut solum nomen mortis omnia uiuentia ab-
horrescat. Hinc Eccli. xij. dicif. Mors quod
amara est memoria tua homini pacem habenti
in substantiis suis. Quod si mortis memoria
est amara: quis cogitare poterit quod amarissi-
ma sit mors ipsa? Hinc accidit illud misera-
bile quod saluator ex sola mortis imaginatōe et
memoria quam in primo uoluit sustinere san-
guine sudauit: ut habet Luc. xxij. Factus Je-
sus in agonia plurius orabat. et factus est su-
dor eius tanquam gutte sanguinis decurrentis
in terra. Tertium iudiciu exercet deus super cor-
pus propter turpium et carnalium imaginatōem
permittens nos laruales facies demonum gra-
uiter inquietari: quod iusto dei iudicio agitur.
tum quod eorum psualionibus sepe psumimus. tum
quod turpia sepe et carnalia fantasmata admisi-
mus. ut sicut per demones peccauimus eorum per-
suasionibus psumendo: sic etiam per demones
torquemur. ut fiat quod scriptum est Sapi. xj.
Per quod quis peccat: per hec et torquet. Et hoc
cominat dominus per ysa. xxxij. Occurrent eis

3 Iudicium

demonia onocetauri. et pilosus clamabit ab-
ter ad alteru. Sed quod clamabit: hoc infinu-
at nobis Bern. dicēs. Clamant demones as-
fer a fer. infige veribus. impone male bulli-
tibus caldaribus. De hoc triplici iudicio quod
super corpus agitur dic Bern. Quis pudor
erit o anima mea: cum dimissis omnibus quo-
rum psona tibi tam iocunda: tam gratia alpe-
cus: tam familiaris cohabitatio: ecce primum
iudiciu: durissima acerbitate multat: ecce se-
cundum. sola egredieris in incognita regione:
occursantia tibi cateruatum ruere deterrima
illa monstra videbis. Quis tibi in die tan-
te necessitatis occurret? Quis tuebitur te a-
rugiēibus preparatis ad escam: quis consol-
labitur: quis deducet: ecce tertium iudiciu
corporis. **H** Secundum iudiciu instau-
rat de contra animam postquam est a corpore exa-
lata. quod iusto dei iudicio agitur: eo quod nullum
peccatum committit ad quod ipsa anima prius vo-
luntate non dederit et consensit: dicente Aug.
Peccatum adeo voluntarium est quod si non sit vo-
luntarium: non sit peccatum. Hinc dicebat illa
virgo. Si uirginitatem tibi abstuleris: du-
plicabis mihi coronam. et ideo merito anima
districtissime iudicatur. Hoc autem iudiciu
contra animam triplici examine instaurat. scilicet
in numero. pondere. et mensura. Sic enim
ait dominus ysa. xxvij. Ponam iudiciu in
pondere et iusticia in mensura. Item Sap.
xj. Omnia in numero mensura et pondere di-
sposuit. Primo ergo anima dei iudicio pson-
tata iudicatur in numero. quia omnia peccata
cogitatiois. locutionis. operatiois. vel cuius-
cunque alterius commissiois districtissime nu-
meratur. Nec est peccatum licet minutissimum
quod numeru hunc euadat. nec solum peccata
sed et bona opera numeratur. ut malis pena
bonis autem premia retribuatur. Sic enim di-
citur Eccli. vij. Luctra que fiunt adducet de-
us ad iudiciu. Item Hier. xxxij. Adhuc
transibunt greges per manus numerantis.
Cui consonat apostolus. ij. Corinth. v. Om-
nes nos manifestari oportet ante tribunal christi ut
referat unusquisque put gessit: siue bonu siue
malu. Veru quod plena cognitio operum nostrorum
ex solo numero haberi non poterit. ne di-
gna retributio bonis et malis nostris ex solo

Iudicium q dicitur de examine instaurat

numero potest haberi. ideo non solum in numero: sed etiam in pondere iudicamur. **Hinc Bern.** Quod sine numero est quod numerabo: quomodo satisfaciam cum cogar reddere usque ad nouissimum quadrantem? **Secundum** ergo iudicium contra animam in pondere instaurat. Ponderant enim bona que fecimus si digna sint retributione eterna. mala que commisimus si digna sint gehenna. si beneficiis dei gratiarum actionibus sufficienter respondimus. si dona eius ad lucrum debiti posuimus. si primos ut nos dileximus. si tempus bene expendimus. **Item hoc pondus digna nobis retributio reponderat.** Quod bene veteri lege nobis inuit. ubi omnia ponderare iubent que ad sanctuarii pertinebant. **Hinc Exo. xxi. dicit.** Equalis ponderis erunt omnia. **Item Prover. xi. Equum pondus volucas eius.** Hoc enim pondus ad iustum retributionis meritum summe est necessarium. Nam inter bona et bona: mala et mala non parua est distantia. Aliud enim opus est leuius: aliud grauius: cui oportet leuius et grauius premiū remitteri. Illis enim malis que tam graua sunt ut dimergant ad inferna: iusta retributione damnatio correspondet. leuibus vero malis pena leuior: scilicet purgatorium deputat. Similiter bona illa que cum magna grauitate conaminis et laboris domino exhibentur grauius et celestis regni premiū consequantur. illa que leuiter et sine diligentia fiunt: premia accipiant leuiora. Sic omnia peccata nostra ponderant que venialia. que mortalia. que ex infirmitate: que ex ignorantia vel malicia sunt commissa. ut recipiat unusquisque secundum apostolum prout gessit in corpore: siue bonum siue malum. De qua districta retributione dicit **Leuiti.** Sicut fecit: sic fiet ei. et quale infligit maculam: tale sustinere cogetur. **Ibi etiam ponderat si equum pondus primis seruauerim? quos eque ut nos tenemur diligere. sicut in lege precipitur ubi dicit.** Iustus sit modius equusque sextarius. si videlicet eos iudicauimus? sicut nos volumus iudicari. et in malis nos iudicamus? sicut illos. quod raro seruatur ad regulam. **Dicit enim Grego.** Fit plerumque ut nostra graua leuiter: primorum leuia grauius iudicemus. Quod graue sit apud deum ostendit in **Proverbiis** ubi dicit. **Pondus et pondus: mensura**

et mensura: utriusque abominatio est apud deum. Ponderat etiam si peccatis nostris iustum pondus satisfactoris exoluimus? quod si non fecimus: dicit nobis deus illud **Paralip.** Ego maius pondus apponam. **De** tercio examinat anima in iudicio per mensuram. **Ibi enim omnia nostra tam bona quam mala non solum numerantur: non solum ponderantur: sed etiam amensuratur quanto tempore peccauimus? si peccata sunt continuata: vel usque in consuetudinem plonata. vel si ex surreptu vel deliberatione sunt commissa. utrum tam longa ut perigere valeat ad infernum. Similiter bona nostra mensuratur: utrum eis remitteri debeat regnum dei. licet contingit ut nobis pro bonis et malis equa mensura iuste retributionis omnibus remittat. De hac mensura dicitur. **ij. Reg.** Mensus est **David** duos funiculos. unum ad occidendum: et alium ad viuificandum. **Quid per David** qui manu fortis nisi deus quid per funiculos nisi iusta retributio boni et mali accipitur. per quam alij ad occidendum: alij ad viuificandum per iustam retributionis regulam metiuntur. De hac mensura dicit **Zacharia. ij.** Leuaui oculos meos et ecce vir: et in manu eius funiculus mensure. et dixi. **Quo tu vadis? Et dixit ad me.** Ut mensurabierim quam sit longitudo et latitudo eius. **Unde Luc. vi.** Ea mensura qua mensi fueritis remittetur vobis. De hac triplici examine dicit **Danie.** Mane staret phares. Et hec est interpretatio eius. Mane numerauit deus regnum et hoc quantum ad numerum. staret. id est appensus es ista terra quantum ad pondus. phares inuentus es minus habens: sed per mensuram. **Quantum** ibi ad lucem pdeunt que hic nunquam fuerunt ad memoriam reuocata. o quantum ibi appareret peccata que hic opera meritoria sperabant. **Quod** consideras **Job: ait.** Verebar omnia opera mea. **Quod** expones **Grego. dicit.** Que aperte egerim video: sed quid in his lateat perit in ignem. quod nostra iusticia ad diuine iusticie examine deducta iniusticia est. nulli enim sua iusticia sufficit. **Ter** tium iudicium instaurat deus iudex iustus? **Corpus et anima secundum merita et debita in secundo iudicio iuenta diffinitiuam sententiam promulgando. quod** prigit cum angelis tubis sonantibus in extremo iudicio mortui susci-**

Mane
staret
phares

3) iudicium con corpore
et anima

tantur: et ante tribunal iudicis congregantur tunc due dant sententia. vna pro electis: et altera pro reprobis. Prima erit ista. Venite benedicti. Secunda Ite maledicti. Per primam sententiam electis ineffabilis gloria. per secundam reprobis interminabilis miseria ad iudicatur. Est autem electorum gloria ineffabilis propter tria. scilicet propter omnium bonorum generalem influentiam. totalem sufficientiam. eternam permanentiam. Primo dico propter omnium bonorum generalem influentiam: quia dei patris: dei filij: dei spiritus sancti: omnium angelorum et omnium sanctorum gloria in nos fluit. Hinc per ysa. lxx. dicit. Delictis affluens ab omni moda gloria dei. Secundo erit gloria ineffabilis propter totalem sufficientiam quia gloria que ab omnibus fluit: in nos totos fluit ut non sit dare punctum in corpore et anima quod non hac gloria repleat. Hinc iterum ysa. lxxij. dicitur. Deserta tua et solitudines tue et terra ruine tue angusta erunt pre habitatoribus. et dicet in auribus tuis. angusta tuis est locus: fac spacium ut inhabites. Tercio erit ineffabilis propter eternam permanentiam. quia lux perpetua lucebit sanctis suis. Sic e converso reprobis erit ineffabilis miseria propter predicta tria scilicet propter generalem omnium malorum influentiam. totalem sufficientiam. et eternam permanentiam. Primo dico eorum miseria erit ineffabilis propter omnium malorum influentiam. Omne enim malum influat super eos. Quod Deutro. xxvij. dominus comminatur cum dicit. Uniuersos languores et plagas que non sunt scripte in volumine legis inducet dominus super te. Secundo reproborum miseria erit ineffabilis propter totalem sufficientiam. quia in toto corpore et in omnibus membris pariter et in anima hac miseria sustinebunt. Tercio erit ineffabilis propter eternam permanentiam. Unde ysa. Ignis eorum non extinguetur. nec vermis eorum morietur. Sequitur tertium principale. scilicet sic enim fiet et tuum. In quo promittitur ne ad ruz districtum iudicium nisi optime muniri veniam. Propter quod sciendum quod sunt tria genera exercitiorum. que huic districti misericorditer nos subducunt. scilicet si nosmetipsos in hac vita districte iudicamus: si offensas remittamus:

Gloria ineffabilis propter tria

Reprobis ineffabilis miseria propter tria

et si iudicium primorum ordinam. Nam de primo dicit apostolus. Si nosmetipsos diiudicabimus non vniquam iudicamur. Seru. Nihil aliud a nobis exigit deus. ratum dicam iniquitates nostras et iustificabit nos gratis ut gratia commendet. Diligit enim deus aiam que sine intermissione diiudicat semetipsam. idque iudicium non nisi propter nos a nobis exigit. quia si nos ipsos iudicamus non iudicabimur. Sed non facile quis credat iudicio suo. nec sufficit ut quis se iudicet sola lingua dicens. Ego me peccatorem iudico. me peccatorem esse cognosco. Sed ad verum iudicium requiritur triplex testis: testante domino. In ore duorum vel trium testium stet omne verbum. scilicet testis cordis. profunde contritio. testis oris fidelis confessionis. testis operis commensurate satisfactionis. et hoc iudicium a nobis exigit deus: in eo quod dicit Joban. vij. Nolite firmi facere iudicare: sed iustum iudicium iudicate. Quod si vnus illorum testium defuerit: dicit nobis de illud sapient. vi. Non recte iudicastis. Secundum quod huic districto iudicio nos subducit est iniuriarum siue offensionum remissio. per quod supra modum dominum placamus. Unde Luc. vi. Dimittite et dimittimini. Item Mat. Si dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet et vobis celestis pater delicta vestra. quod si non dimiseritis: nec pater celestis dimittet vobis peccata vestra. Eccl. Relinque primo tuo nocenti te et tunc de peccanti tibi peccata soluent. Tercium est ut primum nostrum de malis non iudicemus. Hinc dominus. Nolite iudicare ut non iudicemini. in quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Si ergo hec tria exercitia tanquam tres nuncios promittimus: pacem nobis impetrat ut misericorditer iudicemur. Prestante domino etc.

CIL De sancto Martino. fmo. j. **O**culis ac manibus in celum semper intet. Verba sunt ecclesie beati Martini de vite sanctitate promedans: dicere Greg. Sanctorum exempla aios audientium accendunt ut videant que ab eis fortia facta sunt et valde sibi indignant piter et humilian quod talia non imitantur. Verba ergo propolita maxime